

Talousarvioaloite TAA 88/2025 vp

Marko Asell sd ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä liikuntapaikkarakentamiseen (2 400 000 euroa)

Eduskunnalle

Liikkumattomuuden kustannukset ovat 3,5—7 miljardia euroa, joten kyseessä ei ole ihan pieni kansantaloudellinen kysymys. Työkyvyn ylläpito ja parantaminen ovat vahvasti myös elinkeinoelämän ja työnantajien intresseissä. Australialaisen tutkimuksen mukaan liikunnalla on dramaattiset vaikutukset mielenterveysongelmien hoitokeinona. Liikunta voi hoitaa masennusta ja ahdistusta paremmin kuin terapiaa tai lääkehoidot.

UKK-instituutin raportin mukaan suomalaiset viettävät suurimman osan valveillaoloajastaan joko paikallaan istuen tai makoillen. Paikallaanolo lisääntyi nuoremmista vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä. Vastaavasti liikkuminen vähentyi ja fyysinen kunto heikentyi iän lisääntyessä. Liikkuminen vähenee kahdessa kohdassa elämänkaarta: koko kouluiän alakoulusta lukiolaisiin ja eläkeiässä. Suurin osa liikkumisesta kertyi lyhyistä, alle 5 minuuttia kerrallaan kestäneistä jaksoista. Lasten ja nuorten osalta keskeisin tulos oli, että paikallaanolo lisääntyi ja liikkuminen vähentyi huomattavasti nuoremmista vanhempiin ikäryhmiin siirryttäessä. Kaikissa tarkastelluissa ikäryhmissä paikallaanolo kattoi suurimman osan valveillaoloajasta kuten aikuisillakin. Lukiolaiset viettivät paikallaan istuen tai makoillen jopa suuremman osan valveillaoloajastaan kuin työikäiset aikuiset, mutta tämä saattaa osittain olla seurausta siitä, että lukiolaisten liikemittarimittaukset ajoittuivat koronapandemian aikaan syksyille 2020.

Samaan aikaan kun liikunta vähenee maassa, mielenterveysongelmat kasvavat. Mielenterveysongelmat ovat tällä hetkellä suurin työkyvyttömyyttä aiheuttava syy. Oppilaiden mielenterveysongelmat ovat nousseet merkittävästi.

Liikuntapaikkarakentamisessa valtion tuella on usein ratkaiseva vaikutus rakentamis- tai peruskorjaushankkeen käynnistymiselle. Vuonna 2024 aluehallintoviraston myöntämien liikuntapaikkarakentamisen avustusten omarahoitisuusosuus oli 32,7 miljoonaa euroa jaettujen avustusten ollessa 11 miljoonaa euroa. Avustusta myönnettiin 123 hankkeelle, joista 107 oli suoraan kuntien omia hankkeita. Kunnat siis panostavat huomattavasti liikuntapaikkarakentamiseen jo nyt, eikä tämänhetkisessä kuntatalouden tilanteessa ole mahdollisuutta olettaa, että kokonaisvastuu kustannuksista siirtyisi kunnille ilman merkittäviä negatiivisia vaikutuksia rakentamisen volyyymiin.

Myös liikuntapoliittisen selonteon mukaan liikuntapaikkarakentamisen avustukset kohdistetaan erityisesti kuntien hankkeisiin. Kuntien merkitys liikuntapaikkojen rakentajana ja peruskorjaaja-

Talousarvioaloite TAA 88/2025 vp

na on siis merkittävä, ja vaikutus mahdollisten leikkausten myötä on suuri. Ilman valtion tukea monien liikuntapaikkojen rakentaminen tai peruskorjaus jää toteutumatta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 2 400 000 euroa momentille 29.90.50 liikuntapaikkarakentamiseen.

Helsingissä 3.10.2025

Marko Asell sd
Tuomas Kettunen kesk